

Enheten för idisslare och gris
Mariann Dahlquist
Gerd Eklund

Information om införsel av nötkreatur till Sverige

Införsel av nötkreatur från länder inom Europeiska unionen (EU) och från godkända länder utanför EU

Följande information är tänkt som ett stöd vid planerad införsel. Regler inom området (se införselbestämmelser nedan) och tillämpliga EU-förordningar är juridiskt bindande.

Checklista

- Läs noga igenom gällande införselbestämmelser.
- Kontrollera att djuren kommer från en godkänd besättning (officiellt fria från tuberkulos, brucellos och leukos).
- Kontrollera att djuren inte är vaccinerade mot Infektiös bovin rhinotracheit (IBR).
- Kontrollera om djuren behöver stå i karantän.
- Kontrollera att djuren uppfyller hälsokraven gällande blåtunga.
- Djuren ska provtas för flera sjukdomar i karantän alternativt isolering (gäller dock bara från Danmark, Finland och Norge). Salmonellaprovtagning måste utföras innan djuren sätts in i mottagarbesättningen.
- Kontakta länsveterinären om ansökan för karantän.
- Anmäl om registrering för införsel (senast 7 dagar före det första beräknade införseltillfället) se blankett nedan under rubriken ”Registrering för införsel”.
- Tänk igenom rimligheten i (tid) planerad färdväg (se transport).
- Anmäl införseln i förväg till tullen vid införsel från annat EU-land, Norge, Schweiz, Andorra och Färöarna och till gränskontrollveterinär/tullen vid import från tredje land.
- Anlita en godkänd transportör och kontrollera att fordonet som ska användas är godkänt (ska finnas ett dokument som visar det).
- Rengöring och desinfektion av transportfordon.
- Kontrollera vid ankomsten att djuren är ID-märkta, och har ett gällande djurhälsointyg och ett individuellt pass m.m.
- Anmäl djuren till CDB.

Införsel från länder inom EU och från godkända länder utanför EU

Allmänna bestämmelser om införsel finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1998:70) om införsel av nötkreatur och svin. Observera att man vid införsel även måste beakta andra föreskrifter och EU-förordningar gällande regler för transport och märkning. Införsel av nötkreatur får ske från länder inom Europeiska unionen (EU) där även Andorra, Färöarna, Norge och Schweiz och från de tredje länder (länder utanför EU) som är godkända för införsel till EU.

Införsel från länder utanför EU

Vid införsel (import) från länder utanför EU måste djuren komma från ett av EU godkänt tredje land och uppfylla villkoren som framgår av hälsointygen i kommissionens förordning (EU) 206/2010¹. Kontakta enheten för idisslare och gris för information om villkoren.

Registrering

Anmälan om registrering för införsel

Den som planerar att ta in djur från ett annat land måste vara registrerad för införsel hos Jordbruksverket. Anmälan om registrering ska komma in senast 7 dagar före första beräknade införseltillfället. Den som handlar med djur² i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:1) om handlare och bedriver handel med nötkreatur och svin avsedda för in- eller utförsel m.m. ska även vara registrerad som handlare.

Blankett för anmälan registrering som importör (D194) kan beställas från Jordbruksverket eller hämtas från webbplats www.jordbruksverket.se. Registreringen kostar 500 kronor och gäller under två år från den dag då verket utför registreringen. Betalning sker via faktura som kommer per post. Registrering som handlare och ansökan om godkännande av handlares anläggning ansöks om separat hos Jordbruksverket.

Observera att registreringen inte är ett införseltillstånd

Anmälan till gränskontrollstation/tullen

Vid införsel från annat EU-land - ska anmälan göras till tullen ska vid gränspassagen³. Kontakta lokal tullmyndighet, helst även innan beräknad införsel.

¹ Se kommissionens förordning (EU) 206/2010 av den 12 mars 2010 om fastställande av förteckningar över tredje länder från vilka medlemsstaterna tillåter import av nötkreatur, grisar och färska kött med senare ändringar.

² Definition av handlare: Fysisk eller juridisk person som i kommersiellt syfte köper och säljer nötkreatur och svin direkt eller via mellanhand och som regelbundet omsätter djuren inom 30 dagar (se Statens jordbruksverks föreskrifter om djurhälsovillkor för handlare, uppsamlingsplatser och transporter i samband med förflyttningar av får, getter, nötkreatur och svin mellan Sverige och andra länder inom Europeiska unionen och Norge).

³ Lag 1996:701 om tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

Införsel från ett godkänt tredje land – Införsel får endast ske via en godkänd gränskontrollstation. En lista över godkända gränskontrollstationer i Sverige bifogas med registrering för införsel.

Observera att det i dagsläget inte finns någon gränskontrollstation som är godkänd för att ta emot dess djur. Vid införsel från länder utanför EU, ska mottagaren, senast en arbetsdag före djurens ankomst, anmäla införseln till gränskontrollveterinären vid gränskontrollstationen.

Införsel kan ske via ett annat EU-land. I detta fall ska ska anmälan om gränskontroll göras till den gränskontrollstation där sändningen kommer in i EU.

Djurhälsovillkor och provtagning i utförsellandet vid införsel från EU, Andorra, Färöarna, Norge och Schweiz

Nötkreatur avsedda för avel eller produktion

Vid införsel från land inom EU ska nötkreatur avsedda för avel eller produktion ha vistats i samma besättning under minst 30 dagar före avsändandet eller sedan födseln.

Brucellos/Tuberkulos/Leukos (EBL)⁴

Samtliga djur måste komma från besättningar som är officiellt fria från brucellos, tuberkulos och enzootisk bovin leukos (EBL). Vid handel inom EU ska djuren dessutom provtas för sjukdomarna. Provtagningarna ska utföras i enlighet med rådets direktiv 64/432/EEG. (Undantag gällande provtagning gäller för djur som kommer från ett land eller region inom EU som är officiellt fritt från brucellos, tuberkulos och EBL eller ingår i ett av kommissionen godkänt epidemiologiskt övervakningssystem).

Tuberkulos: Djur som är äldre än sex veckor ska inom 30 dagar före avsändandet, med negativt resultat, genomgå ett intradermalt tuberkulintest (hudtest)⁵.

Brucellos: Djur som är äldre än tolv månader och som inte är kastrerade ska inom 30 dagar före avsändandet genomgå en serologisk provtagning (blodprov) för brucellos. Provet ska analyseras med ett s.k. serumagglutinationstest eller ett av kommissionen godkänt test.

Enzootisk bovin leukos (EBL): Djur som är äldre än tolv månader ska, inom 30 dagar före avsändandet genomgå en serologisk undersökning (blodprov) för EBL. Provet ska analyseras med ett immunodiffusionstest eller ett ELISA-test.

⁴ Se kommissionens beslut 2003/467/EG om fastställande av att vissa medlemsstater samt regioner i vissa medlemsstater som officiellt fria från tuberkulos, brucellos och enzootisk bovin leukos när det gäller nötkreatursbesättningar.

⁵ Kommissionens förordning (EG) nr 1226/2002 om ändring av bilaga B till rådets direktiv 64/432/EEG.

Infektiös bovin rhinotracheit (IBR)⁶

Sverige har s.k. tilläggsgarantier för IBR. Nötkreatur från länder som inte är fria från sjukdomen måste uppfylla villkoren i nedanstående stycke.

Djuren får inte ha vaccinerats mot IBR och ska under 30 dagar närmast före utförseltillfället ha hållits isolerade i lokaler som den behöriga myndigheten i avsändarlandet godkänt. IBR får inte ha påvisats i avsändarbesättningen under de senaste tolv månaderna före avsändandet. Djuren ska, med negativt resultat, ha genomgått en serologisk provtagning (blodprov) efter minst 21 dagars isolering. Samtliga isolerade djur ska ha visat negativt resultat vid denna provtagning. Undantag gällande provtagning gäller för djur som kommer från ett land eller region inom EU som har tilläggsgarantier för IBR.

Blåtunga⁷

Djur som kommer från ett restriktionsområde för blåtunga i utlandet måste uppfylla vissa krav för att föras in i Sverige som är fritt från sjukdomen. Reglerna för förflyttning är komplicerade så därför rekommenderar vi att du kontaktar enheten för idisslare och gris för information om aktuella krav.

Nötkreatur avsedda för direkt slakt

Djuren måste komma från besättningar som är officiellt fria från tuberkulos och leukos. Okastrerade nötkreatur, ska dessutom komma från besättningar som är officiellt fria från brucellos. Djuren ska efter införseln föras direkt till ett slakteri för att slaktas så snart som möjligt efter ankomsten. Nötkreatur från tredje land som är avsedda för direkt slakt måste komma från ett av EU godkänt land.

Hälsointyg**Officiellt hälsointyg:**

Djuren ska vid införsel åtföljas av ett officiellt djurhälsointyg för handel inom EU i enlighet med rådets direktiv 64/432/EEG eller för import från godkända länder utanför EU i enlighet med kommissionens förordning (EU) 206/2010. Hälsointyget ska vara undertecknat av en officiell veterinär i utförsellandet. Sverige har dessutom erhållit *tilläggsgarantier* för infektiös bovin rhinotracheit (IBR) i enlighet med kommissionens beslut 2004/558/EG. Att dessa krav är uppfyllda ska framgå av hälsointyget.

Separat hälsointyg:

⁶ Kommissionens beslut 2004/558/EG om genomförande av rådets direktiv 64/432/EEG när det gäller tilläggsgarantier avseende infektiös bovin rhinotracheit i samband med handeln med nötkreatur inom gemenskapen och godkännande av de utrotningsprogram som vissa medlemsstater lagt fram.

⁷ Kommissionens förordning (EG) nr 1266/2007 om tillämpningsföreskrifter till rådets direktiv 200/75/EG när det gäller bekämpning och övervakning av bluetongue och restriktioner för förflyttning av vissa djurarter som kan smittas av bluetongue.

Vid påbörjad provtagning samt isolering i avsändarlandet (se nedan) krävs ett separat intyg som komplement till det officiella hälsointyget av salmonella och vid påbörjad undersökning av paratuberkulos. Sådan intygsskrivning kan gälla isolering (som ersätter karantän) i Danmark, Finland eller Norge.

Vid påbörjad undersökning av paratuberkulos i utförsellandet:

1. djuren har varit isolerade under veterinär övervakning i avsändarlandet från provtagningen till utförseltillfället utan att ha haft kontakt med andra djur
2. i de fall endast en paratuberkulosodling har utförts, exportdjuren samt övriga djur i den besättning varifrån de härrör såvitt är känt har varit fria från paratuberkulos under de senaste fem åren.

Salmonellakontrollprogram

Samtliga nötkreatur som inte ingår i ett salmonellakontrollprogram som är likvärdigt med det svenska kontrollprogrammet⁸ måste provtas för salmonella före insättning i en svensk besättning. Provtagningen ska upprepas minst två veckor efter första provtagningstillfället.

Provtagning av salmonella under eventuell karantänsvistelse sker utan Jordbruksverkets ansvar för eventuella merkostnader som kan uppstå vid positivt resultat av provtagningen. Intyget ska åtfölja djuren till djurhållaren och sparas av denne i minst ett år.

Salmonella: Djuren måste provtas för salmonella före insättning i mottagarbesättningen. Djuren ska undersökas med avseende på förekomst av salmonella i faeces (träckprovsoodling). Undersökningen ska upprepas minst två veckor efter första provtagningstillfället och kan utföras i utförsellandet eller i isolering i anslutning till mottagarbesättningen. Provtagning och analys för salmonella kan utföras i avsändarlandet, se ovan om separat hälsointyg.

Djurägarkontroll

Importören (mottagaren) ska vid mottagandet kontrollera följande

- att djuren, har ett gällande officiellt hälsointyg och eventuellt ett separat intyg (se egen rubrik). Kontrollera att intygen överensstämmer med djurens status innan en sändning delas upp
- att djuren har ID-märkning
- att djuren har ett individuellt pass (*Observera att de individuella pass som medföljer djuret/djuren omgående ska skickas till Jordbruksverket, Registerenheten*)
- att djuren har ett härstamningsbevis (avelsdjur)

⁸ Finland eller Norge har ett likvärdigt salmonellakontrollprogram enligt kommissionens beslut 95/50/EG.

Vid oklarheter i intyg eller vid misstanke om sjukdom ska djuren isoleras och förhållandet ska omgående rapporteras till Jordbruksverket som beslutar vad som ska ske med sändningen.

Veterinärkontroll

Vid införsel från EU-länder, Andorra, Färöarna, Norge och Schweiz kan veterinärkontroll avseende att införselvillkoren är uppfyllda utföras genom stickprov. I dessa fall förordnas en officiell veterinär på destinationsorten som i förväg tar kontakt med importören och kontrollen sker då i mottagaranläggningen.

Karantän

Djuren måste genomgå en karantänsbehandling (alt. isolering i Danmark, Finland eller Norge) i enlighet med 15 § i införseliföreskrifterna (SJVFS 1998:70). Kontakta din länsveterinär och diskutera lämpligt förslag till byggnad. Ansökan om godkännande av karantänsbyggnad görs till länsveterinären som besiktigar lokalen ev. tillsammans med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) om den inte tidigare är godkänd som karantän. Länsveterinären kan också föreslå lämplig karantänsveterinär. Jordbruksverket godkänner karantänen samt utser en karantänsveterinär.

Ett skriftligt beslut, som visar att karantänen är godkänd av Jordbruksverket, ska visas upp för tullmyndigheten på införselorten respektive gränskontrollveterinär. Djuren ska under tullkontroll transporteras direkt till karantänen. Alla kostnader förenade med karantänen bekostas av importören.

Provtagning i karantän (alternativ i tillåten isolering från vissa länder)

Antal prover och när djuren ska provtas framgår av bilagan till införseliföreskrifterna (SJVFS 1998:70).

Leptospiros: Tidigast efter tre veckor i karantän ska djuren genomgå en serologisk undersökning avseende leptospira hardjo.

Campylobacterios och Trichomoniasis: Tidigast efter två veckor i karantän ska betäckt hondjur samt köns mogen tjur genomgå undersökning avseende campylobacter foetus spp veneralis infektion och trichomonas foetus infektion. Detta gäller inte vid införsel från Danmark, Finland och Norge.

Paratuberkulos: Djuren ska undersökas med avseende på förekomst av paratuberkulos i faeces (träckprovtagning) med slutlig avläsning tidigast fyra månader från provtagningstillfället. Träckprov avseende paratuberkulos ska tas tidigast vid ett års ålder.

Isolering av nötkreatur från Danmark, Finland och Norge

Vid införsel från Danmark, Finland och Norge får karantänsvistelsen ersättas av en isolering i utförsellandet. Provtagning får utföras under förutsättning att djuren har stått isolerade från provtagning till utförseltillfället, utan kontakt med andra djur och under veterinär övervakning. Detta gäller endast under förutsättning att djuren är födda och har befunnits i Danmark, Finland eller Norge sedan födseln, samt att villkoren enligt bilaga i föreskrifterna är uppfyllda. Alla kostnader förenade med isoleringen bekostas av importören.

Rekommendationer för en isoleringsbyggnad, *se bilaga 1* i detta dokument.

Vid en sådan isolering ska ett separat hälsointyg vara utfärdat av en officiell veterinär i utförsellandet som intygar att införselkraven är uppfyllda. Av intyget ska det även framgå att djuren är födda och har befunnits i utförsellandet sedan födseln.

Märkning och journalföring m.m.

Märkning

För att djur ska kunna spåras i händelse av en smittsam sjukdom finns regler för märkning, journalföring och rapportering.

Vid införsel av djur från EU eller tredje land måste du, som importör, kontakta en officiell veterinär för beställning av öronbrickor och märkning av djuren samt för registrering i stalljournalen. Kontakta en officiell veterinär i god tid (helst några veckor) innan djuren kommer till mottagarbesättningen.

Djuren ska vid ankomsten till den första mottagande produktionsplatsen i Sverige kompletteringsmärkas med svenska öronbrickor (enligt bestämmelserna i Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:12) om märkning och registrering av nötkreatur. En av de ursprungliga öronbrickorna får avlägsnas då de svenska öronbrickorna appliceras förutsatt att de båda ursprungliga brickorna är identiska. Endast röda importbrickor, där djurets födelseland framgår, får användas.

Journalföring

Den officiella veterinären ska registrera märkningen i den aktuella produktionsplatsens stalljournal på ett sådant sätt att sambandet mellan den ursprungliga och den svenska märkningen (identiteten) tydligt framgår.

Nötkreaturspass

Vid införsel av nötkreatur från ett annat EU-land ska de individuella passen⁹, som ska följa med djuren, överlämnas till den behöriga myndigheten (Jordbruksverket) när djuret/djuren anländer till mottagarbesättningen.

⁹ Enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur.

Skicka in de individuella passet/passen (i original) tillsammans med uppgifterna om ursprungsidentiteterna till Jordbruksverket, Registerenheten 551 82 Jönköping.

Rapportering till det centrala nötkreatursregistret (CDB)

Rapportera införda nötkreatur till CDB med djurets svenska unika identitet (SE-identitet) Beställning av blanketter och frågor beträffande rapportering besvaras av Jordbruksverket, 826 84 Söderhamn. Tel: 020-56 00 66.

Transport

Djurskydd under transport

Bestämmelser om villkor vid transport av levande djur finns i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:2) om transport av levande djur och i Rådets förordning (EG) nr 1/2005¹⁰. Vid restid överstigande **8 timmar** ska en färdplan följa med transporten. Den ska vara stämplad av en officiell veterinär i avsändarlandet.

Registrering av transportör/godkänt transportfordon

Alla som transporterar djur i kommersiellt syfte, måste vara registrerade hos Jordbruksverket eller hos behörig myndighet i annat EU-land. Tänk på att anlita en godkänd transportör och att fordonet som ska användas är godkänt även gäller om du kör själv (ska finnas ett dokument som visar det).

Smittskydd under transport

Vid transport från annat EU-land måste transportfordonet omedelbart efter varje transport av djur och vid behov före ny lastning rengöras och desinficeras i enlighet med reglerna i direktiv 64/432/EEG som är infört i Statens jordbruksverks föreskrifter om djurhälsovillkor för handlare etc.¹¹ Av föreskrifterna framgår att transportören ska se till att djuren inte kommer i kontakt med djur av längre hälsostatus avseende brucellos, enzootisk bovin leukos, tuberkulos samt IBR (tilläggsгарantier).

Härstamningsbevis

Djur som är avsedda för avel ska vid införsel åtföljas av ett härstamningsbevis i enlighet med de regler som har uppställts av kommissionen¹². Avel får inte

¹⁰ Rådets förordning (EG) nr 1/2005 avseende skydd av djur vilka ska tillämpas på vägfordon som används för djurtransporter som överskrider åtta timmar och i Rådets förordning (EG) nr 1255/97 av den 25 juni 1997 om gemenskapskriterier för mellanstationer.

¹¹ Statens jordbruksverks föreskrifter om djurhälsovillkor för handlare, uppsamlingsplatser och transportörer i samband med förflyttningar av får, getter, nötkreatur och svin mellan Sverige och andra länder inom Europeiska unionen (EU) samt Norge.

¹² Se kommissionens direktiv 77/504/EEG om renrasiga avelsdjur av nötkreatur.

bedrivs med djur som nedärver letalanlag, defekter eller lidande enligt Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete. Ytterligare information och föreskrifter gällande avel/djurskydd erhålls från Jordbruksverket.

Övriga upplysningar:

Kontrollprogram för bovin virus diarré (BVD)

Alla nötkreatursbesättningar (förutom de som enbart föder upp tjuvar till slakt eller är anslutna till det frivilliga BVD-programmet) ska provtas av veterinär inom ramen för den obligatoriska hälsoövervakningen avseende BVD. (Se Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:31) om obligatorisk hälsoövervakning avseende sjukdomen bovin virus diarré (BVD) i nötkreatursbesättningar).

Svenska djurbönders smittskyddskontroll (SDS)

Näringsens egen importkontroll verkar för att förhindra att sjukdomar som inte speciellt regleras genom EU-lagstiftningen kommer in i landet. För mer information kontakta Ebba Schwan, telefonnr: 0498-28 39 82, fax 0498-531 35, mailadress

ebba.schwan@gardochjurhalsan.se.

Webbsida: www.sds-web.se

Bilaga 1

Rekommendationer för isolering i utförsellandet

Djuren ska uppställas i en separat, rengjord och desinfekterad samt gnagar- och fågelsäker byggnad, på minst 50 meters avstånd från andra djur/övriga djur i besättningen. Inga nya djur får tillföras byggnaden under isoleringsperioden.

- Foder och strö ska lagras upp i lokalen före isoleringsperiodens början. Rengjorda och desinfekterade redskap ska ställas in i byggnaden. Material eller redskap som varit i direkt eller indirekt kontakt med andra djur får inte tillföras isoleringen.
- Personal får inte ha hand om djur från andra gårdar än den varifrån utförseln ska ske. Särskilda skyddskläder och skodon ska användas vid arbete i isoleringen. Handtvätt och desinfektion ska ske före tillträde till isoleringen.
- Informationsskylt - Obehöriga äga ej tillträde till isoleringsbyggnaden. Officiell veterinär ska innan isoleringen påbörjas samt under denna kontrollera att ovanstående krav är uppfyllda.